

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 950/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Rafał Dzyr
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2021 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 9 lutego 2021 r. sygn. akt I C 654/20

oddala apelację

SSA Rafał Dzyr

Sygn. akt I ACa 950/21

UZASADNIENIE

Powód A. C. w apelacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt I C654/20 oraz o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo A. C. o pozbawienie wykonalności dalszych tytułów wykonawczych, wystawionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., którym to tytułom wykonawczym starszy referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w T. prawomocnym postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2019 r., sygn.

akt (...) nadał klauzulę wykonalności, uprawniającą do prowadzenia postępowania egzekucyjnego z nieruchomości powoda.

Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny Sąd Apelacyjny przyjął za własny, działając na podstawie art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. Stan ten został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów urzędowych, których mocy dowodowej w toku postępowania nie podważano.

Zarówno powództwo, jak i apelacja w niniejszej sprawie zostały oparte na tych samych twierdzeniach i zarzutach. Powód zakwestionował istnienie obowiązku świadczenia stwierdzonego w administracyjnych tytułach wykonawczych, wskazując na to, że od początku twierdził, iż podlega obowiązkowi odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne od prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Tymczasem ZUS Oddział w T. pierwotnie zajmował odmienne stanowisko i dopiero w 2014 r. zmienił je po ustaleniu, że od 2006 r. powód w rzeczywistości nie świadczył pracy, a w związku z tym nie podlegał jako pracownik ubezpieczeniu społecznemu z tego tytułu. W następstwie tego, ZUS nałożył na powoda obowiązek odprowadzenia składek z tytułu prowadzonej przez niego równolegle działalności gospodarczej za lata 2006 – 2014, chociaż zaległość ta według powoda miała powstać bez jego winy.

Niepodleganie przez powoda od dnia 8 czerwca 2006 r. ubezpieczeniu społecznemu jako pracownikowi zostało potwierdzone przez ZUS Oddział w T. w decyzji z dnia 7 maja 2014 r., nr (...). Natomiast podleganie przez niego od tej samej daty obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności zostało rozstrzygnięte decyzją z dnia 7 maja 2014 r., nr (...). Sąd Okręgowy w T. Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt (...), oddalił odwołanie powoda od tych decyzji. Sąd Apelacyjny w K. wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016 r., sygn. akt (...) (k. 133-139) oddalił apelację A. C..

Sąd Apelacyjny w K. postanowieniem z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt (...) (k. 140 i 142-144) oddalił wniosek A. C. o wstrzymanie wykonania wyroku z dnia 20 kwietnia 2016 r. oraz odrzucił skargę A. C. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej tym wyrokiem.

Następstwem uprawnomocnienia się obu wyżej wymienionych decyzji ZUS Oddziału w T. było wydanie przez ten organ tytułów wykonawczych, uprawniających do przymusowego ściągnięcia od powoda w drodze postępowania egzekucyjnego w administracji zaległych składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wraz z odsetkami. Po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji administracyjnej, ZUS wystawił dalsze tytuły wykonawcze w celu prowadzenia egzekucji przez inny organ egzekucyjny, tj. przez komornika sądowego. Podstawą prawną wystawienia tytułów był art. 26 i 26c § 1 pkt 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Sąd Okręgowy wskazał w tym zakresie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku błędną podstawą prawną. Tym dalszym tytułom wykonawczym została nadana sądowa klauzula wykonalności, co pozwoliło na wszczęcie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości, prowadzonego przez komornika sądowego.

Postępowanie egzekucyjne z nieruchomości nie toczy się bezpośrednio w oparciu o decyzje ZUS z dnia 7 maja 2014 r., lecz na podstawie tzw. dalszych tytułów wykonawczych, wystawionych przez ZUS i zaopatrzonych w sądową klauzulę wykonalności. Przyjmując dopuszczalność kwestionowania w postępowaniu przeciwegzekucyjnym dalszych tytułów wykonawczych, należy zauważyć, że powód oparł to zaskarżenie na okolicznościach, które zostały przesądzone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt (...). Przystępując do rozważenia zarzutów powoda podniesionych zarówno w pozwie, jak i powtórzonych w apelacji, należało wskazać, że w świetle art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., w postępowaniu przeciwegzekucyjnym sąd nie jest uprawniony do badania prawidłowości prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt (...), którym oddalono odwołania powoda od obydwóch decyzji ZUS z dnia 7 maja 2014 r. Nie można zatem skutecznie zakwestionować ostatecznych ustaleń, zgodnie z którymi powód od dnia 8 czerwca 2006 r. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik, natomiast od tej samej daty podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Tymczasem na zaprzeczeniu tychże ustaleń powód oparł swoje stanowisko w niniejszej sprawie. Dopóki jednak w obrocie prawnym istnieją obie ostateczne decyzje ZUS z dnia 7 maja 2014 r., utrzymane w mocy prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 20 marca 2015 r., dopóty ZUS jest uprawniony do wystawiania tytułów

wykonawczych za kolejne okresy składkowe, na podstawie których może być prowadzona egzekucja z nieruchomości powoda. Powód był uprawniony do kwestionowania obu decyzji i prawomocnego wyroku z powołaniem się na nowe fakty i dowody, których przedstawić wcześniej nie mógł, ale jedynym właściwym trybem było złożenie przez niego skargi o wznowienie postępowania. Sąd Apelacyjny w K. odrzucił jednak skargę powoda w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c. wskazując, że powód powołał się na dowody, z których - według jego własnych twierdzeń - nie skorzystał z uwagi na własne zaniedbanie, a którymi to dowodami wówczas dysponował i miał do nich dostęp. Na marginesie tylko można zauważyć, że nawet w niniejszym postępowaniu powód nie wskazał i opisał zasygnalizowanych w apelacji dowodów, które mogłyby mieć znaczenie dla ustalenia jego statusu jako pracownika podlegającego ubezpieczeniu społecznemu z tego tytułu. Jego twierdzenia umykały w tej sytuacji jakiegokolwiek weryfikacji.

W postępowaniu przeciwegzekucyjnym, prowadzonym na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. i skierowanym przeciwko konkretnym administracyjnym tytułom wykonawczym, zarzut powoda, że ZUS przed 2012 r. uznawał, iż powód powinien być ubezpieczony jako pracownik, nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W tym postępowaniu można bowiem jedynie badać, czy powód kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Skoro powód nie może już kwestionować, że był zobowiązany do uiszczania składek w spornym okresie z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, to pozostało mu jedynie wykazanie, że zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane przez ZUS. W praktyce oznacza to, że powód musiałby wykazać, że nie zalega ze składkami. Takiego zarzutu powód jednak nie podniósł, ponieważ bezspornym jest, że nie uścił składek za wskazany okres. W przypadku podniesienia takiego zarzutu w sprawie zastosowanie znajdowałby art. 840 § 2 k.p.c., zgodnie z którym do stwierdzenia takiego byłby uprawniony ZUS. Na marginesie jedynie warto zasygnalizować bezzasadność takiego zarzutu. ZUS uznawał bowiem, że powód podlegał ubezpieczeniu jako pracownik do momentu przeprowadzenia kontroli, która wykazała fikcyjność zatrudnienia powoda jako pracownika. Sam powód o tym, że w rzeczywistości nie świadczył pracy, wiedział już od chwili, kiedy spółka będąca jego pracodawcą zaprzestała prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej. Ponadto, powód powołał się na nieznaną prawo, pomijając okoliczność, że w polskim społeczeństwie istnieje elementarna wiedza, pozwalająca każdemu przeciętnemu pracownikowi i przedsiębiorcy na zakwalifikowanie danego sposobu świadczenia usług jako świadczenia wynikającego ze stosunku pracy lub jako zachowania będącego przejawem prowadzenia działalności gospodarczej. Okoliczności towarzyszące pozostawaniu przez powoda jako osoby jedynie formalnie zatrudnionej w niedziałającej już (...) Spółce z o.o., przy jednoczesnym prowadzeniu przez niego działalności gospodarczej, w sposób oczywisty wskazują na fikcyjność jego zatrudnienia jako pracownika. W tej sytuacji, będący przedsiębiorcą powód powinien był sobie zdawać sprawę z konsekwencji nieodprowadzania należnych składek na ubezpieczenie społeczne, w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Skoro powód w niniejszym postępowaniu nawet nie podjął próby wykazania, że uścił należności objęte tytułami wykonawczymi lub, że zostały one błędnie wyliczone, to powództwo przeciwegzekucyjne trafnie zostało uznane przez Sąd Okręgowy za bezzasadne, a złożona przez powoda apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Rafał Dzyr